

DECIZIE nr. 706 din 27 octombrie 2015

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [Legii nr. 40/2011](#) pentru modificarea și completarea [Legii nr. 53/2003](#) - Codul muncii și ale [Legii dialogului social nr. 62/2011](#)

EMITENT

• CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Publicat în [MONITORUL OFICIAL nr. 885 din 26 noiembrie 2015](#)

Data intrării în vigoare 26-11-2015

Augustin Zegrean	- președinte
Valer Dorneanu	- judecător
Petre Lăzăroiu	- judecător
Mircea Ștefan Minea	- judecător
Daniel Marius Morar	- judecător
Mona-Maria Pivniceru	- judecător
Puskas Valentin Zoltan	- judecător
Simona-Maya Teodoroiu	- judecător
Tudorel Toader	- judecător
Ioana Marilena Chiorean	- magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor [Legii nr. 40/2011](#) pentru modificarea și completarea [Legii nr. 53/2003](#) - Codul muncii și ale [Legii dialogului social nr. 62/2011](#), excepție ridicată de Federația Română a Jurnaliștilor "MediaSind" în Dosarul nr. 13.051/3/2013 al Tribunalului București - Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 409D/2015.
2. La apelul nominal răspunde consilierul juridic Alina Vilcu pentru Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, cu delegație la dosar. Lipsesc celelalte părți. Procedura de citare este legal îndeplinită.
3. Magistratul-asistent referă asupra cauzei și asupra faptului că părțile Societatea Română de Radiodifuziune și Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice au depus la dosar note scrise prin care solicită respingerea ca neîntemeiată a excepției de neconstituționalitate.
4. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, care solicită respingerea excepției ca neîntemeiată, deoarece ambele legi criticate au fost adoptate în temeiul art. 114 alin. (3) din Constituție în urma angajării răspunderii Guvernului.
5. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, sens în care invocă [deciziile Curții Constituționale nr. 383 din 23 martie 2011](#) și nr. 574 din 4 mai 2011.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

6. Prin Sentința civilă nr. 10.967 din 20 noiembrie 2014, pronunțată în Dosarul nr. 13.051/3/2013, Tribunalul București - Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale a sesizat Curtea Constituțională pentru soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor [Legii nr. 40/2011](#) pentru modificarea și completarea [Legii nr. 53/2003](#) - Codul muncii, în ansamblul său, precum și ale [Legii dialogului social nr. 62/2011](#), în ansamblul său. Excepția a fost invocată de Federația Română a Jurnaliștilor "MediaSind" într-o cauză având ca obiect soluționarea acțiunii privind constatarea încetării existenței și a efectelor Contractului colectiv de muncă unic la nivel de ramură mass-media pentru perioada 2006-2007.
7. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autoarea acesteia susține, în esență, că cele două legi criticate, în ansamblul lor, sunt neconstituționale, deoarece se prezintă fără una dintre părțile constitutive esențiale și obligatorii, de structură, a actului normativ, respectiv fără acea parte constitutivă denumită "formula de atestare a autenticității actului normativ". Obligația de menționare în conținutul oricărui act normativ, inclusiv în conținutul unei legi, a formulei de atestare a autenticității era cuprinsă, la data adoptării celor două legi, la art. 40 și [art. 46 din Legea nr. 24/2000](#) privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative. Astfel, potrivit [art. 46 alin. \(8\) din Legea nr. 24/2000](#), "În cazul în care legea este adoptată în ședința comună a celor două Camere, formula de atestare a legalității adoptării acesteia va avea următorul cuprins: Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 65 alin. (2) și ale art. 76 alin. (1) sau (2) ori art. 148 alin. (1) sau art. 149, după caz, din Constituția României, republicată."
8. Tribunalul București - Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale apreciază că dispozițiile celor două legi criticate sunt constituționale, arătând că față de motivele pentru care a fost formulată excepția de neconstituționalitate, respectiv încălcarea unor norme de tehnică legislativă, acestea nu au valoare constituțională.
9. Potrivit prevederilor [art. 30 alin. \(1\) din Legea nr. 47/1992](#), actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

10. Avocatul Poporului apreciază că dispozițiile [Legii nr. 40/2011](#) și ale [Legii nr. 62/2011](#), cu modificările și completările ulterioare, sunt constituționale.

11. Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, notele scrise depuse la dosar de părți, susținerile orale ale părții prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și [Legea nr. 47/1992](#), reține următoarele:

12. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale [art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992](#), să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

13. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile [Legii nr. 40/2011](#) pentru modificarea și completarea [Legii nr. 53/2003](#) - Codul muncii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 225 din 31 martie 2011, precum și ale [Legii dialogului social nr. 62/2011](#), republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 625 din 31 august 2011.

14. În opinia autoarei excepției de neconstituționalitate, [Legea nr. 40/2011](#) și [Legea nr. 62/2011](#) încalcă prevederile constituționale ale art. 1 alin. (3) și (5) privind statul de drept și obligativitatea respectării Constituției, a supremației sale și a legilor și art. 16 alin. (2) potrivit căruia nimeni nu este mai presus de lege. În susținerea excepției de neconstituționalitate este invocată și [Decizia nr. 26 din 18 ianuarie 2012](#), prin care, analizând o situație similară de încălcare de către Parlament a normelor de tehnică legislativă, Curtea Constituțională a reținut că, deși normele de tehnică legislativă nu au valoare constituțională, respectarea acestora concură la asigurarea unei legislații care respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesare.

15. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține, referitor la admisibilitatea unei critici de neconstituționalitate formulate din perspectiva unor prevederi ale [Legii nr. 24/2000](#) privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, că acestea pot fi avute în vedere în exercitarea controlului de constituționalitate, prin raportare la dispozițiile art. 1 alin. (5) din Constituție. În acest sens este jurisprudența Curții Constituționale, spre exemplu, [Decizia nr. 26 din 18 ianuarie 2012](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 116 din 15 februarie 2012, prin care Curtea a statuat că normele de tehnică legislativă nu au valoare constituțională, dar prin reglementarea lor legiuitorul a impus o serie de criterii obligatorii pentru adoptarea oricărui act normativ, a căror respectare este necesară pentru a asigura sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul și forma juridică adecvate pentru fiecare act normativ. De aceea, respectarea acestor norme concură la asigurarea unei legislații care respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesare.

16. Referitor la critica privind lipsa formulei de atestare a autenticității [Legii nr. 40/2011](#) și a [Legii nr. 62/2011](#), Curtea reține că [art. 46 din Legea nr. 24/2000](#), republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 21 aprilie 2010, cu denumirea marginală "Atestarea autenticității actului normativ", prevede la alin. (6) formula de atestare a legalității adoptării proiectului de lege, utilizată în fiecare Cameră, la alin. (7) formula de atestare a legalității adoptării legii, iar la alin. (8) că, "În cazul în care legea este adoptată în ședința comună a celor două Camere, formula de atestare a legalității adoptării acesteia va avea următorul cuprins: Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 65 alin. (2) și ale art. 76 alin. (1) sau (2) ori art. 148 alin. (1) sau art. 149, după caz, din Constituția României, republicată." Acest text de lege are în vedere procedura legislativă clasică, obișnuită, în care proiectul de lege este adoptat pe rând, în fiecare Cameră, sau în ședința comună a Camerelor reunite, în cazurile prevăzute expres de Constituție. Or, cele două legi a căror neconstituționalitate se invocă în cauza de față au fost adoptate prin angajarea răspunderii Guvernului în fața Camerei Deputaților și a Senatului, în ședința comună, adică prin intermediul unei proceduri speciale, în cadrul căreia Guvernul își angajează răspunderea, putând fi demis în urma adoptării de către Parlament a unei moțiuni de cenzură. Angajarea răspunderii Guvernului asupra unui proiect de lege urmărește ca acesta să fie adoptat în condiții de maximă celeritate, conținutul reglementării vizând stabilirea unor măsuri urgente într-un domeniu de maximă importanță, iar aplicarea acestora trebuie să fie imediată. Angajarea răspunderii asupra unui proiect de lege reprezintă o modalitate legislativă indirectă de adoptare a unei legi care, neurmând procedura parlamentară obișnuită, este practic adoptată tacit, în absența dezbaterilor parlamentare (în acest sens, a se vedea [Decizia nr. 1.557 din 18 noiembrie 2009](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 40 din 19 ianuarie 2010).

17. Astfel, Curtea reține că cele două legi criticate, respectiv [Legea nr. 40/2011](#) și [Legea nr. 62/2011](#), conțin în finalul lor formula potrivit căreia acestea au fost adoptate în temeiul art. 114 alin. (3) din Constituția României, republicată, în urma angajării răspunderii Guvernului în fața Camerei Deputaților și a Senatului, în ședința comună din 8 martie 2011, respectiv din data de 18 aprilie 2011. Or, potrivit [art. 46 alin. \(5\) din Legea nr. 24/2000](#), "la legi este obligatoriu ca în finalul actului să se facă mențiunea despre îndeplinirea dispoziției constituționale privind legalitatea adoptării de

către cele două Camere ale Parlamentului". Având în vedere specificitatea procedurii angajării răspunderii Guvernului, ca modalitate atipică de adoptare a unui proiect de lege, această formulă reprezintă o adaptare a formulei prevăzute de [art. 46 din Legea nr. 24/2000](#) la această ipoteză specială. Prin urmare, Curtea constată că nu se poate reține încălcarea dispozițiilor art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție. În același sens este și [Decizia nr. 445 din 16 septembrie 2014](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 790 din 30 octombrie 2014, paragraful 21.

18. În ceea ce privește critica referitoare la lipsa de previzibilitate a celor două acte normative din cauza lipsei formulei solemne, Curtea constată că și aceasta este neîntemeiată, deoarece respectarea legii, înțeleasă ca act normativ lato sensu, este o obligație ce revine fiecărui subiect de drept, persoană fizică sau juridică, indiferent de tipul actului normativ ce instituie regulile sociale cărora subiectul de drept trebuie să se conformeze. Ca atare, nu se poate pretinde că lipsa precizării cu privire la caracterul legii - organică sau ordinară - ar fi de natură să afecteze calitatea acesteia, cu toate componentele sale, respectiv accesibilitate, claritate, precizie și previzibilitate (în acest sens, a se vedea și [Decizia nr. 445 din 16 septembrie 2014](#), precitată, paragraful 22).

19. Pentru aceleași motive, Curtea constată că nu sunt încălcate nici dispozițiile art. 16 alin. (2) din Constituție, potrivit căruia nimeni nu este mai presus de lege.

20. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1-3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al [art. 29 din Legea nr. 47/1992](#), cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Federația Română a Jurnaliștilor "MediaSind" în Dosarul nr. 13.051/3/2013 al Tribunalului București - Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale și constată că dispozițiile [Legii nr. 40/2011](#) pentru modificarea și completarea [Legii nr. 53/2003](#) - Codul muncii și ale [Legii dialogului social nr. 62/2011](#) sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului București - Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 27 octombrie 2015.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,

Ioana Marilena Chiorean
